166. Skänninge, hospitalsmuren.

Pl. LVI. Fig. 1.

Litteratur: B. 875; L. 1176; W. 74; E. Ihrfors, *Ostrogothia sacra*, s. 13, teckn.

Runstenen tecknas i B. 875 bestå av ett toppstycke, ett fotstycke till vänster och ett till höger. Vänstra fotstycket, som innehåller inskriftens början och slut, och toppstycket sitta nu inmurade bredvid varandra i bron till ladugårdsskullen i Stora Snyttringe. Styckena sitta på brons nordöstra sida, 12 steg från brons nedre ände. Toppstycket har sin rätta ställning, på fotstycket är, vad ursprungligen var lodrätt, nu vågrätt och tvärtom.

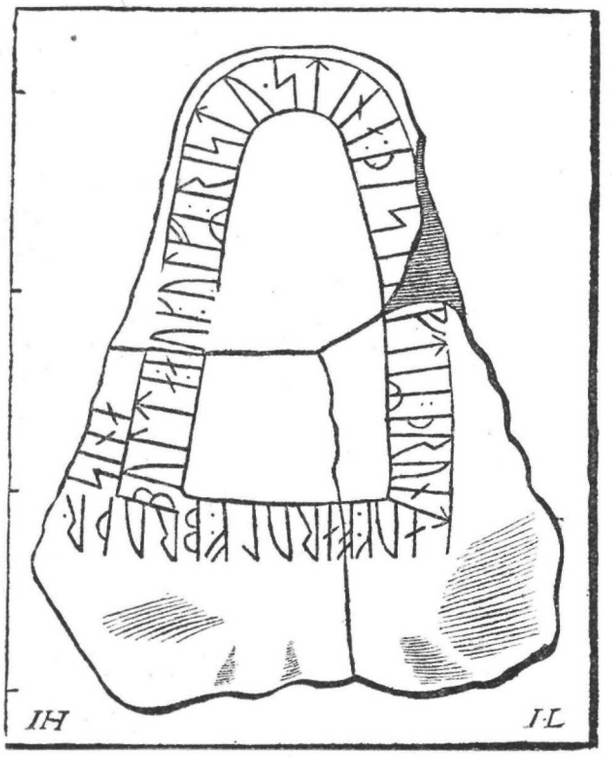

B. 875.

Ämnet är rödaktig granit. Vänstra fotstyckets mått efter vänstra slingan i den ursprungliga höjdens riktning är 1,05 m, toppstyckets 88 cm. Efter mitten är fotstycket 1 m, toppstycket 92 cm, alltså stenens höjd 1,92 m. Bredden över fotslingan är 1 m. Slingans bredd är 15—21 cm.

Inskriften börjar på vänstra fotstycket med **bulti**, vars **i** är fullt tydligt. Av det följande **auk** står **a** på fotstycket, **uk** på toppstycket, av **u** saknas dock staven och bistaven till **k** är oklar. Toppstyckets inskrift slutar med **þisi**, av vars sista **i** nedre hälften är bevarad; runan kan endast under den förutsättning ha varit **a**, att bistaven suttit så högt upp, som på **n** i **stina**, alltså högre än på något annat **a** i inskriften; runan har därför sannolikt varit **i**.

Då högra fotstycket fattas, är det första därefter bevarade bistavarnas spetsar på **f** i **farulf** i vänstra fotstyckets fotslinga. I **r** och **l** i **farulf** och det första **r** i **bruþr** äro stav och bistav upptill skilda, liksom bistaven på **r** i **ristu** ej når nedre, och **ina** i **stina** och **s** i **þisi** icke övre linien. Efter **bruþr** och **sina** saknas skiljetecken.

Med det felande inom [ ] enligt B. 875 är inskriften följande:

bulti : auk : ulfʀ : ristu : stina : þisi [iftiʀ : þrunt auk :] farulf : bruþr sina

Någon motsvarighet till namnet **bulti** finnes varken i Lundgrens, O. Nielsens eller Linds namnböcker, ej heller i K. Ryghs, F. Jónssons, Kahles och Hellquists samlingar av tillnamn; dess fsv. form kan alltså ej med visshet utrönas. Till formen stämmer det med fsv. *bulde*, *bolde* 'böld' och kan hava varit ett tillnamn med denna betydelse, som

sedan blivit personnamn, jfr Yngvarr kveisa, Bjǫrn eitrkveisa, Guðbrandr kúla, Blǫðru-Svartr hos Finnur Jónsson, *Tilnavne i den isl. oldlitteratur*, s. 232 f.

Ristningen **þrunt** hör till fsv. *Tlrond*, som i yngre fsv. är uppvisat från Uppl. och Norrland och säkert är sing. till folknamnet isl. *þrœndir*, *þrœndr* 'tronder', ags. *þrōwendas*.

Översättning: Bolde och Ulv reste dessa stenar efter Trond och Farulv, sina bröder.

167. Skänninge kyrka.

Pl. LVI. Fig. 2 (B. 874).

Litteratur: B. 874; L. 1659; W. 173.

För denna runsten synes B. 874 vara den enda kunskapskällan, och där angives dess plats vara i kyrkan, och teckningen visar, att runstenen varit en kalksten med ornerad mitt och inskriften längs kanterna.

Enligt gravstensskalan i B. 874 har det avbildade stycket varit 1,95 m långt och dess största bredd 88 cm.

L. 1659 läser inskriften sålunda:

— .. .. **nsi .. m .. l : is anskrle : svin .. .. in Guþ .. a** —

varvid prickarna beteckna runor, som antingen finnas stympade i B. 874 eller antagas på grund av avståndet; **nsi** och **i** uti **in** utgöra ock gissning.

L. 1659 läser otvivelaktigt runorna i rätt ordning, varemot W. 173 börjar med **anskrle**. Teckningen i B. 874 måste delvis vara felaktig, månget streck, som betecknats som ristning, har på annat sätt tillkommit.

Följande återställelse av inskriften synes mig åtminstone tänkbar. L. 1659 **si** torde vara början av **ki[arua]**, det föregående **n** alltså **t** i **[le]t**. L. 1659 **m .. l :** har varit **kubl :**, följt av **[þ]is[i]**. Runorna ᛏ ᛋ **an** böra då vara prep. *at* och äro alltså grundligt fellästa, varpå **skrle** utgör den avlidnes namn, som kan ha varit *Skule* eller *Skulle;* båda formerna upptagas av Lundgren; **skrle** vore alltså felläsning för ***skula**. Det följande **suin** bör då vara felläsning för **sun**, följt av **sin**, varav **n** finnes i B. 874. Sedan har den vanliga önskan: Gud hjälpe hans ande! inletts med **guþ**.

Inskriftens fonetiska transskription kan alltså förmodas vara:

— *lœt giarva kumbl þæssi æftiʀ Skula sun sinn. Guð —.*

Översättning: N. N. lät göra detta minnesmärke efter Skule, sin son. Gud hjälpe hans ande!

168. Skänninge, hospitalsmuren.

Pl. LVI. Fig. 3 (B. 877).

Litteratur: B. 877; L. 1177; W. 175.

B. 877, enda källan för kunskapen om denna runsten, anger dess plats vara »I Spitals muren».